

Anlagd brand i hisskorg orsakade en kraftig brandgasexplosion på X-gatan, måndagen den xx-xx-xx klockan 10.53. När första räddningsstyrkan anländer, klockan 11.03, står det en mängd hyresgäster ute på sina balkonger. En viss rökutveckling från taksektionen noteras. Larmet gäller undersökning av rök i trapphus, vilken eventuellt kunde komma från fastighetens soprum. Den insatta rökdykargruppen har inledningsvis svårt att lokalisera brandhärden. Källare och soprum undersöks, samtidigt som maskinstegen reses för att kontrollera taksektionen, på ingendera av dessa platser brinner det. Rökdykarna kan efter några minuter fastslå att branden kommer från hiss-schaktet. Man beslutar att öppna hissdörren i entréplan. När branden lokaliserats till hisschaktet började man att montera bort dörren i entrén. Under detta arbete inträffar explosionen vilken trycker ut både dörr och dörrkarm från väggfästet. Räddningspersonalen tvingas under en kort stund retirera från entrén.

Händelsen: Rökdykarledarens berättelse: - "Vid framkomsten får man inte riktigt klart för sig var det brinner. Vi börjar att systematiskt kontrollera utrymmena; källare, soprum och trapphus. Jag själv tar mig upp genom trapphuset, börjar med första trapphusplan, där finns aningen av rök, mest röklukt. På andra trapphusplan ser det ut på samma sätt. När jag däremot öppnar dörren till det tredje planet möts jag av en kompakt och ogenomsiktig rök. Eventuellt kunde det finnas människor i trapphallen varför jag kryper in för en kontroll. Nu känns värmen, men några lågor syntes inte. Helt klart finns branden inne i hisschaktet. Tar mig snabbt ut i trapphuset, för att därifrån gå upp till översta våningen och manuellt öppna rökluckan. Manövreringen av denna skall kunna göras från entréplan, men som vanligt fungerar inte vevanordningen. När jag återvänder till de nedre regionerna blir jag varse att det inträffat en explosion. Smått förvånad inser jag att jag inte märkt något av denna under min trapphus-vandring. Explosionen har drabbat en lägenhet på tredje våningen, lägenhetsdörren har där tryckts rätt in i bostaden, samtidigt som en skåpdörr ryckts loss från sitt fäste och slungats genom lägenhetsfönstret ut i det fria. Ingen människa fanns dessbättre i denna lägenhet. Fick därvid också klart för mig hur nära jag var att själv skadas, ja kanske ännu värre. Jag hade ju bara någon minut innan explosionen krupit omkring i trapphushallen. Här kröp rökdykaren bara någon minut innan explosionen."

Trapphallen betjänade fyra lägenheter. Man undrar onekligen vad det kom sig att just den lägenhetsdörren trycktes in. Under den nu ytterst dramatiska händelseutvecklingen fick flera människor hjälpas ut i det fria. Fyra personer erhöll lättare röskador och fördes till sjukhus. Flera av hyresgästerna var rejält omskakade, i några av fallen behövdes sannolikt professionell hjälp. Vid den oväntade explosionen slungades både glassplitter och andra prylar ut över omgivningen. Både brand- och polisbilar översköljdes med glassplitter. Skåpsdörren, som blåste ut från lägenhetsfönstret, hammade i ett träd på utsidan. Mig veterligt skadades inte någon människa, vare sig av själva explosionen eller av kringflygande glas och persiener. Ingen befann sig i lägenheten. Om någon suttit vid datorn vid tillfället hade risken varit stor att denne skadats svårt.

En kvinnlig hyresgäst på sjätte våningen kände röklukt inne i sin lägenhet, hon lämnar då denna och tar sig ut i trapphuset. Hon stänger inte lägenhetsdörren efter sig, och när brandgasexplosionen inträffar trycks ett fönster i lägenhetens vardagsrum ut. Hennes lägenhet blir dessutom täckt av ett sotlager. Denna kvinna mådde psykiskt dåligt efter händelsen, hon omhändertogs av ambulanspersonalen och fördes till sjukhus. I samband med explosionen pressades brandgaser och sot in i samtliga trapphushallar, hur många av lägenheterna på de olika våningsplanen som drabbades har jag ingen uppgift på. Informationen från fastighetsansvariga, omedelbart efter händelsen, tydde inte på att lägenheterna drabbats i någon högre utsträckning, frånsett de två omnämnda.

Brandorsak och brandförlopp: Branden har anlagts i hisskorgen, där

en hel del möbler satts i brand, bl.a. en soff- eller sängmöbel där stoppningen var helt uppbränd. Brandresterna i den helt utbända hisskorgen tyder på att brandbelastningen varit stor i det lilla utrymmet. Stoppning av skummadrass har sannolikt deltagit i branden, rök- och sotbildningen tyder på det. Branden kan mycket väl ha anlagts utan hjälp av brännbar vätska. En öppen låga satt till sängmöbeln och dess madrass eller stoppning, enligt ovan, behöver inte någon extra tillsats för att antändas och sedan brinna våldsamt. Branden i hissen pågår under flera minuter, säkerligen mellan 15 till 30 minuter. Den som larmar har ju känt av röken en stund, därefter tar sig räddningsstyrkan till platsen, och hinner där orientera sig under flera minuter innan brandgasexplosionen är ett faktum.

Att hisskorgen har stått på våningsplan tre under hela brandförloppet verkar mest sannolikt. Studerar man dörrbladet på den lägenhetsdörr som trycktes in i bostaden så finner man att yttersidan är helt täckt av sot. Explosionscentrat har legat i direkt anslutning till hisskorgen på tredje våningen. Trycket har fortplantat sig genom hela hisschaktet och tryckt ut både hissdörrar och karmar på flera våningsplan. Flera av de boende, även några ur räddningspersonalen, trodde att sprängämnen varit involverade i branden. Det finns alltså ingenting som tyder på detta, brandgasexplosioner har en förödande verkan vilket det finns flera exempel på. Denna händelse är dock unik, jag har i alla fall inte sett något liknande.

Sammanfattning. Det råder inga tvivel om att branden är anlagd, frågan är dock var möblerna i hisskorgen kommer ifrån. Brandanläggaren lär knappast ha placerat dem där, sannolikt har någon av hyresgästerna gjort detta. Tillfället gör ju som sagt tjuven, här fanns det brännbart tillgängligt, bara att sätta en tändsticka till! Eller kan någon möjligen ha retat sig på bråten i hissen, så till den milda grad att en anläggelse utfördes i ren protest? Ja det sistnämnda är ingen ovanlig företeelse, exempel finns där boende irriterats på kartonger, barnvagnar och möbler vilka placerats i trapphusen, så irriterade att prylarna efter ett tag brunnit. Att bara ställa ut bråte i en hisskorg, och sedan strunta i att forsla bort skräpet är inte vidare snyggt, dock är det väl drastiskt att "elda bort" problemet! Detta var i alla fall den andra branden, i samma trapphus, under detta år. Den aa-aa-aa klockan 22.01, hade någon anlagt brand i soprummet. Rökgaserna spred sig till trapphushallen på 6:e vån. p.g.a. en öppnad schaktlucka. Under förra året brann det vid två tillfällen i fastigheten. Den bb-bb-bb klockan 19.41 har någon anlagt brand i tvättstugan, brandröken är så kraftig att den tränger ut i ett par av trapphusen. Naturligtvis skrämmar sådana illgärningar fastighetens hyresgäster, vågar man använda tvättstugan, vågar man över huvud taget gå ner i källarlokalen och dess tvättstuga? Någon gärningsman har inte gripits för denna brand. Ett halvt år senare, den cc-cc-cc klockan 03.30, antänds en anslagstavla i en trapphusentré. En boende på bottenplan får i sig en del brandrök. Under förrförra året noterar jag en brand på X-gatan, då brinner soprummet en onsdag förmiddag klockan 11.28. Vid detta tillfälle konstaterar räddningsledaren i sin insatsrapport att flera lägenhetsdörrar saknar erforderlig täthet mot brandrök. Brandröken spred sig vid tillfället både till källare, trapphallar och till några lägenheter. Det finns all anledning för fastighetsägaren att, nu efter den senaste branden, kontrollera hur många av lägenheterna som drabbades av rök-och sotinträngning. Många av de boende var ju inte hemma under insatsen. Och även om räddningstjänsten gjorde en kontroll av samtliga lägenheter i samband med insatsen torde det vara nödvändigt med en noggrannare undersökning.

Värmesmält gardinkappa

